

Justitie

Naamswijziging

Deze brochure gaat over naamswijziging: het veranderen van de achternaam zonder dat er een nieuwe familieband ontstaat. Namen hebben een belangrijke functie in ons leven. Voornamen worden vaak gekozen vanwege de speciale betekenis die zij hebben. De achternaam zorgt voor onderscheid en maakt duidelijk tot welk familieverband iemand behoort. Omdat een naam belangrijk is, kan er behoefte zijn om deze te veranderen. In een aantal gevallen maakt de wet dit mogelijk. In welke gevallen dit kan en hoe dat gaat, leest u in deze brochure. U vindt er informatie over de wettelijke regels voor naamswijziging zoals vermeld in het Burgerlijk Wetboek (Boek I, artikel 7) en het Besluit geslachtsnaamswijziging. De laatste wijziging van het besluit is op 9 juni 2004 in werking getreden.

Behalve naamswijziging kennen we ook naamskeuze.

Er is een verschil tussen kiezen en wijzigen. We spreken van kiezen als het kind de achternaam krijgt van een van de ouders bij het ontstaan van de familieband met beide ouders. Dat gebeurt bij de geboorte, bij de erkenning en bij de adoptie. Er ontstaat dan een officiële familieband. De naamskeuze wordt vastgelegd in de registers van de burgerlijke stand.

Voor meer informatie over naamskeuze is er de brochure 'De keuze van de achternaam'. In die brochure vindt u ook informatie over het gebruik van de achternaam in het dagelijks verkeer.

Inhoud

- De inhoud van deze brochure **3**
- Wijzigen voornaam **3**
- Wijzigen achternaam **4**
- Wanneer kunt u een verzoek om naamswijziging doen **5**
- Ouder of verzorger die het kind zijn of haar achternaam wil geven **6**
- Wijzigingen van de achternaam in die van de andere kinderen in het gezin **8**
- Wijziging van de achternaam als een kind verschillende namen heeft **8**
- Meerderjarige die zijn achternaam wil wijzigen in die van de ouder of verzorger **9**
- Meerderjarige die een naamswijziging ongedaan wil maken **9**
- Meerderjarige die de naamskeuze van de ouders wil herzien **9**
- Meerderjarige die dezelfde naamswijziging als zijn ouder wil **10**
- Naamswijziging in de oorspronkelijke achternaam na ontbinding huwelijk **10**
- Wijziging van een niet-Nederlandse achternaam **10**
- Wijziging van een onwelvoeglijke of bespottelijke achternaam **10**
- Wijziging van een veel voorkomende achternaam **10**
- Wijziging van een onjuist gespelde achternaam **11**
- Wijziging van een Friese naam **11**
- Toevoegen van een achternaam **11**
- Wijzigen van de achternaam in het belang van de lichamelijke of geestelijke gezondheid **12**
- Het indienen van een verzoek voor wijziging van de achternaam **12**
- Hebt u vragen of wilt u meer informatie **18**
- Andere brochures **18**
- Arrondissementshoofdplaatsen **19**
- Voorbeeld van een verzoek **20**

De inhoud van deze brochure

Aan het begin van deze brochure vindt u in het kort informatie over het wijzigen van de voornaam.

Bij het wijzigen van de achternaam krijgt u eerst een overzicht van de gevallen waarin een verzoek om naamswijziging kan worden gedaan. Per situatie komt daarbij ook aan de orde wat de voorwaarden zijn en wie het verzoek kan indienen.

Vervolgens krijgt u informatie over de procedure voor het indienen van een verzoek voor het wijzigen van de achternaam.

De brochure wordt afgesloten met algemene informatie en een voorbeeld van een verzoekschrift.

Aan de hand van de inhoudsopgave kunt u zien welke hoofdstukken voor u van belang zijn om te lezen.

Wijzigen voornaam

Ouders zijn vrij om de voornaam van het kind te kiezen. De belangrijkste beperking is dat het geen onbehoorlijke naam mag zijn. Kiezen de ouders niet, dan geeft de ambtenaar burgerlijke stand het kind een voornaam. Wie zijn voornaam wil wijzigen, moet daarvoor een verzoek indienen bij de rechtbank. Daarvoor is een advocaat nodig.

Net als bij de oorspronkelijke naamskeuze door de ouders geldt ook nu: de nieuwe naam die u vraagt mag geen onbehoorlijke naam zijn.

Als de rechtbank het verzoek toewijst, wordt de beslissing verwerkt in de registers van de burgerlijke stand.

Hoger beroep en cassatie Wijst de rechtbank het verzoek af, dan kunt u in hoger beroep gaan bij het hof. Dit moet binnen drie maanden gebeuren. Het hof bekijkt uw verzoek opnieuw en neemt daarna een beslissing. Bent u het niet eens met de beslissing van het hof, dan kunt u nog beroep in cassatie instellen bij de Hoge Raad. Dit moet binnen drie maanden gebeuren. De Hoge Raad gaat alleen na of de rechtsregels juist zijn toegepast. Zowel bij de rechtbank als bij het hof en de Hoge Raad hebt u een advocaat nodig.

Achterin de brochure vindt u de plaatsen waar de rechtbanken, het Juridisch Loket of de bureaus rechtshulp, de gerechtshoven en de Hoge Raad zijn gevestigd.

Kosten Het indienen van een verzoek bij de rechtbank brengt kosten met zich mee. In de eerste plaats betaalt u griffierecht. Dit is een bijdrage in de kosten voor de rechtspraak. Ook het inschakelen van een advocaat kost geld. Het kan zijn dat u de kosten voor een advocaat niet (helemaal) kunt betalen. In een enkel geval kunt u dan een ‘toegevoegd’ advocaat krijgen. Dit betekent dat de overheid een deel van de kosten voor haar rekening neemt. U betaalt altijd een eigen bijdrage. De hoogte van de eigen bijdrage hangt af van het inkomen en vermogen. Om voor een toevoeging in aanmerking te komen, moet u op het gemeentehuis van uw woonplaats een ‘verklaring omtrent inkomen en vermogen’ (VIV) halen. Deze geeft u ingevuld en afgestempeld (voorzien van alle bewijsstukken) aan uw advocaat; deze stuurt de verklaring naar de Raad voor de Rechtsbijstand. Daar gaat men na of u voor een toevoeging in aanmerking komt.

Als u uitsluitend van een bijstandsuitkering leeft, hebt u geen VIV nodig. U kunt dan volstaan met het invullen van een verklaring. Deze verklaring vindt u achterin de brochure ‘Verklaring omtrent inkomen en vermogen’ die u kunt aanvragen bij het Ministerie van Justitie (zie achterin deze brochure). De ingevulde verklaring geeft u aan uw advocaat samen met de meest recente, originele uitkeringsstrook of het bewijs van toekenning van ROA-verstrekingen.

Meer informatie vindt u in de brochures ‘Verklaring omtrent inkomen en vermogen’, ‘Griffierecht’ en ‘Inkomensgrenzen en eigen bijdragen gesubsidieerde rechtsbijstand’.

Wijzigen achternaam

In dit hoofdstuk vindt u informatie over het wijzigen van de achternaam: het veranderen van de achternaam zonder dat een nieuwe officiële familieband ontstaat. De naamswijziging roept dus op zichzelf geen rechten en plichten in het leven. Wel is het volgende van belang.

Als de achternaam van een meerderjarige wijzigt, wijzigt ook de achternaam van de kinderen waarover hij of zij als ouder gezag heeft. De wijziging geldt alleen voor die kinderen die dezelfde achternaam hebben als de meerderjarige die de naamswijziging aanvraagt. Bij een meerderjarige die geen gezag uitoefent over (zijn of haar) kinderen, werkt de naamswijziging van deze

meerderjarige niet door. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een ouder die is ontheven van het gezag.

Wanneer kunt u een verzoek om naamswijziging doen

Voor het wijzigen van de achternaam bestaan wettelijke regels. In deze regels is aangegeven in welke gevallen een verzoek om naamswijziging kan worden gedaan én wat de voorwaarden zijn om het verzoek toe te wijzen. Een algemeen geldend vereiste voor naamswijziging is dat u de Nederlandse nationaliteit moet bezitten.

Hieronder krijgt u een overzicht van de gevallen waarin een verzoek om naamswijziging kan worden gedaan:

- een ouder of verzorger die het kind zijn of haar achternaam wil geven;
- wijziging van de achternaam van het minderjarige kind in die van de andere kinderen in het gezin (het gaat hierbij om regels van internationaal privaatrecht);
- wijziging van de achternaam van het minderjarige kind als het verschillende namen heeft;
- een meerderjarig kind dat zijn achternaam wil veranderen in die van de andere ouder of verzorger;
- een meerderjarige die de naamswijziging door ouder of verzorger ongedaan wil maken;
- een meerderjarige die de naamskeuze van de ouders wil herzien;
- een meerderjarige die dezelfde naamswijziging als zijn ouder wil;
- een meerderjarige die na de ontbinding van zijn huwelijk zijn oorspronkelijke achternaam wil terugkrijgen;
- wijziging van een niet-Nederlandse achternaam;
- wijziging van een onwelvoeglijke of bespottelijke achternaam;
- wijziging van een veel voorkomende achternaam;
- wijziging van een onjuist gespelde achternaam;
- het toevoegen van een achternaam, als kan worden aangetoond dat deze naam al deel uitmaakte van de familienaam, toen de burgerlijke stand werd ingevoerd;
- het toevoegen van de achternaam van de moeder, als deze naam is uitgestorven of met uitsterven wordt bedreigd.

De geslachtsnaam kan in beginsel slechts eenmaal worden gewijzigd. Alleen de meerderjarige wiens naam als minderjarige is gewijzigd heeft het recht deze wijziging ‘terug te draaien’.

Naamswijziging is niet mogelijk in het geval door de ouders bij de geboorte naamskeuze is gedaan en (één van) de ouders daar later spijt van krijgt.

Ouder of verzorger die het kind zijn of haar achternaam wil geven

De achternaam van het kind kan worden gewijzigd in die van de ouder wiens naam het kind niet heeft of in die van de verzorger:

- na een scheiding of het verbreken van de buitenhuwelijkse samenleving kan het kind de naam krijgen van de ouder die het kind verzorgt en opvoedt;
- als een ouder het kind samen met een partner (niet-ouder) opvoedt, kan het kind de naam krijgen van de partner;
- als een kind wordt opgevoed en verzorgd door pleegouders, kan het kind de naam krijgen van een van de pleegouders.

Verzorgingstermijn

Degene om wiens naam wordt gevraagd, moet het kind gedurende diens minderjarigheid een bepaalde aaneengesloten periode hebben verzorgd en opgevoed. Dat moet zijn gebeurd onmiddellijk voorafgaand aan het verzoek. In het geval van een echtscheiding gaat de verzorgingstermijn in op de datum waarop het vonnis tot echtscheiding is ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand. Bij verbreking van de buitenhuwelijkse samenleving geldt de datum waarop u volgens de gegevens van de gemeentelijke basisadministratie uit elkaar bent gegaan.

Als het kind jonger is dan twaalf jaar, is de verzorgingstermijn vijf jaar.

Als het kind twaalf jaar of ouder is, is de verzorgingstermijn drie jaar.

Stel nu, dat er meer kinderen in een gezin zijn, dat één of meer van deze kinderen jonger is dan twaalf jaar en dat het verzoek voor alle kinderen samen wordt gedaan. In dat geval geldt voor alle kinderen de termijn van vijf jaar.

Wie kan het verzoek doen?

Het verzoek om naamswijziging moet worden gedaan door de wettelijke vertegenwoordiger(s) van het kind, samen met degene van wie de naam voor het kind verzocht wordt. De wettelijke vertegenwoordiger is degene die het gezag heeft over het minderjarige kind. Het gezag kan worden uitgeoefend door de ouder(s), door de ouder en zijn of haar partner samen, door een voogd of door twee voogden gezamenlijk (dit kunnen de pleegouders zijn).

Let op! Wanneer beide ouders het gezag hebben moeten beide ouders het verzoek tot naamswijziging ondertekenen. Weigert één van de gezaghebbende ouders in te stemmen met het verzoek, dan wordt naamswijziging niet verleend.

Voorwaarden voor toewijzing van het verzoek

Met ingang van 1 april 2004 zijn de regels voor toewijzing van een verzoek voor naamswijziging van een minderjarig kind gewijzigd. De regels voor wijziging van de achternaam van kinderen jonger dan twaalf jaar zijn aangescherpt, terwijl voor kinderen van twaalf jaar en ouder de instemming van het kind zelf de doorslag geeft.

De regels zijn als volgt.

- Een verzoek om naamswijziging van een kind **jonger dan twaalf jaar** wordt toegewezen als beide ouders daarmee instemmen. Weigert één van de ouders in te stemmen dan wordt het verzoek op de volgende gronden wel toegewezen:
- wanneer de weigerende ouder, van wie het kind de naam draagt, strafrechtelijk is veroordeeld wegens het plegen van misdrijven tegen kind. Het gaat dan onder andere om misdrijven tegen de zeden, tegen de persoonlijke vrijheid, of tegen het leven gericht en om mishandeling.
  - wanneer de weigerende ouder is ontzet van het ouderlijk gezag.¹⁾
  - tot slot wordt het verzoek toegewezen als de verzoekers aantonen dat de weigerende ouder niet meer dan een vierde deel van de periode voorafgaande aan de verzorgingstermijn van vijf jaar in gezinsverband met het kind heeft samengeleefd. Dit gaat om de situatie waarin de weigerende ouder niet of nauwelijks met het kind heeft samengeleefd, terwijl de verzoeker al gedurende ten minste vijf jaar alleen of samen met zijn of haar (nieuwe) partner of levensgezel voor het kind zorgt.

Voorbeeld: de ouders van een kind van 4 jaar scheiden van elkaar. Het kind heeft de naam van de vader. Na de scheiding verzorgt de moeder het kind. Om naamswijziging te kunnen verzoeken, moet zij het kind gedurende ten minste 5 jaar hebben verzorgd (zie hiervoor onder het kopje Verzorgingstermijn). Wanneer het kind

¹⁾ Hier wordt bedoeld: ontzetting van het ouderlijk gezag, bijvoorbeeld op grond van grove verwaarlozing van de verzorging van de kinderen, slecht levensgedrag of onherroepelijke verdeling wegens een misdrijf tegen de kinderen

9 jaar oud is, verzoekt de moeder naamswijziging van het kind in haar naam. Zij heeft het kind dan gedurende 5 jaar alleen verzorgd. De vader weigert in te stemmen met de verzochte naamswijziging. Heeft de vader in de 4 jaar voorafgaande aan de verzorgingstermijn van 5 jaar gedurende 1 jaar (1/4e deel van 4 jaar) of minder met het kind in gezinsverband samengeleefd, dan wordt de naamswijziging toegewezen. Heeft de vader langer dan 1 jaar met het kind in gezinsverband samengeleefd, dan wordt de naamswijziging afgewezen.

Voor kinderen **van twaalf jaar en ouder** wordt een verzoek tot naamswijziging ingewilligd als het kind daar zelf mee instemt. Weigert één van de ouders in te stemmen met het verzoek dan wordt de naamswijziging alleen toegewezen wanneer het kind bij zijn instemming blijft.

Wijziging van de achternaam in die van de andere kinderen in het gezin

Door toepassing van regels van internationaal privaatrecht kunnen kinderen van dezelfde ouders verschillende achternamen hebben. Dit kan gebeuren als de kinderen bijvoorbeeld in verschillende landen geboren zijn. Soms is het mogelijk het verschil in naam door naamskeuze op te heffen (zie daarvoor de brochure 'Keuze van de achternaam'). Daarnaast is het nu mogelijk om door middel van naamswijziging eenheid van naam in het gezin tot stand te brengen. Voor verschillende kinderen in hetzelfde gezin kunnen verzoeken om wijziging in dezelfde naam worden ingewilligd.

In het hoofdstuk hierboven staat wie een verzoek tot naamswijziging kan doen en wat de redenen voor een eventuele afwijzing kunnen zijn.

Wijziging van de achternaam als een kind verschillende namen heeft

Voor minderjarige kinderen die naast de Nederlandse nationaliteit ook de nationaliteit van een andere lidstaat van de Europese Unie hebben, kan naamswijziging worden gevraagd. Het gaat dan om wijziging in de achternaam die zij volgens het recht van die andere staat hebben. Dat kan ook een dubbele achternaam zijn.

Ook voor kinderen die naast de Nederlandse nationaliteit de nationaliteit van een niet-lidstaat van de Europese Unie hebben, kan wijziging van de achternaam worden gevraagd. Dat kan als het kind naar het recht van die andere staat een andere naam heeft en het bezit van die verschillende achternamen hem belemmert om vrij te reizen en te verblijven binnen de Europese Unie.

Voorbeeld: Als een kind in Nederland wordt geboren dat zowel de Nederlandse als de Spaanse nationaliteit heeft, wordt de naam naar Nederlands recht vastgesteld. Het krijgt dan de naam van de vader, tenzij (voor het eerste kind) is gekozen voor de naam van de moeder. Eenzelfde kind zou naar Spaans recht een samengestelde naam krijgen, bestaande uit het eerste deel van de naam van de vader en het eerste deel van de naam van de moeder. De nieuwe bepaling geeft de mogelijkheid om de in Nederland toegekende naam te laten wijzigen in de naam naar Spaans recht.

Meerderjarige die zijn achternaam wil wijzigen in die van de ouder of verzorger

Kinderen zijn – uitzonderingen daargelaten – vanaf hun achttiende jaar meerderjarig. Een meerderjarig kind kan zijn of haar naam laten wijzigen in die van de ouder of verzorger die hem of haar tijdens de minderjarigheid na een scheiding verder heeft verzorgd en opgevoed. Hij of zij moet hiervoor zelf het verzoek indienen. Voorwaarde is dat de ouder, partner of pleegouders het kind tijdens de minderjarigheid gedurende enige tijd hebben verzorgd en opgevoed. Als het meerderjarige kind de naam wil hebben van de partner – niet ouder – of van een van de pleegouders, moeten deze hiermee instemmen. Als er geen instemming is, wordt het verzoek afgewezen. Het verzoek om naamswijziging zoals hier bedoeld kan maar eenmaal worden gedaan. Er is geen maximumleeftijd gesteld voor het indienen van het hier bedoelde verzoek.

Meerderjarige die een naamswijziging ongedaan wil maken

Ouders en/of verzorgers kunnen om naamswijziging voor minderjarige kinderen vragen. Iedereen die meerderjarig is, kan het verzoek indienen om deze naamswijziging weer ongedaan te maken. De meerderjarige krijgt dan de achternaam die hij of zij oorspronkelijk had.

Meerderjarige die de naamskeuze van de ouders wil herzien

Vanaf 1 januari 1998 kunnen ouders, bijvoorbeeld bij de geboorte van hun eerste kind, samen de achternaam van hun kind(eren) kiezen: die van de vader of die van de moeder. De keuze van de achternaam van het eerste kind geldt voor alle volgende kinderen. Voor 1 januari 1998 bood de wet geen keuzemogelijkheid, voor deze gevallen is een naamswijziging op grond van naamskeuze dan ook niet mogelijk. Een eenmaal gemaakte keuze kan door de ouders niet meer ongedaan gemaakt worden. Alleen het kind zelf kan een verzoek tot herziening indienen. Dat kan tot drie jaar na het bereiken van de meerderjarigheid (18 jaar). Daarna vervalt deze mogelijkheid tot herziening.

Meerderjarige die dezelfde naamswijziging als zijn ouder wil Als de achternaam van een ouder wordt gewijzigd, worden ook de achternamen van de kinderen die onder zijn gezag staan gewijzigd. Wijziging vindt niet plaats als beide ouders het gezag hebben. Als het kind meerderjarig is of tijdens de procedure meerderjarig wordt, deelt het niet in de naamswijziging van zijn ouder. Het meerderjarige kind kan tot drie jaar na het bereiken van de meerderjarigheid eenzelfde verzoek om naamswijziging als zijn ouder indienen.

Naamswijziging in de oorspronkelijke achternaam na ontbinding huwelijk Volgens het recht van sommige landen krijgt de vrouw door het huwelijk automatisch de achternaam van haar echtgenoot. Als het huwelijk is ontbonden en het toepasselijke recht niet voorziet in automatische herverkrijging van de oorspronkelijke achternaam, kan de vrouw haar oorspronkelijke achternaam door naamswijziging terug krijgen.

Wijziging van een niet-Nederlandse achternaam In de Rijkswet op het Nederlanderschap staat dat bij naturalisatie de achternaam kan worden gewijzigd. Nadat naturalisatie heeft plaatsgevonden, is daarna naamswijziging slechts in beperkte mate mogelijk. Namelijk alleen als de naam niet-Nederlands is en bijvoorbeeld moeilijk is uit te spreken. Als de wens tot naamswijziging voortkomt uit culturele, religieuze of politieke redenen is geen naamswijziging mogelijk. De gevraagde naam moet Nederlands klinken en mag nog niet in Nederland voorkomen.

Wijziging van een onwelvoeglijke of bespottelijke achternaam U kunt naamswijziging vragen als uw naam onwelvoeglijk of bespottelijk is. Of uw naam onwelvoeglijk of bespottelijk is, wordt niet alleen aan uw oordeel overgelaten. Voorwaarde is dat een ieder, die deze achternaam zou hebben, de naam als onwelvoeglijk of bespottelijk moet kunnen ervaren. In bijzondere gevallen kan naamswijziging plaatsvinden als uw naam in verband met uw maatschappelijke positie of beroep bespottelijk of hinderlijk is.

Wijziging van een veel voorkomende achternaam Komt uw naam zo vaak voor, dat dit problemen oplevert – bijvoorbeeld in de beroepsfeer – dan kunt u om naamswijziging vragen.

Bij niet-Nederlandse, bespottelijke en veel voorkomende namen wordt de nieuwe naam zoveel mogelijk afgeleid van de oude naam. Dit kan door het wijzigen van een paar klinkers of met behulp van een voor- of achtervoegsel. Lukt dat niet, dan kan een geheel nieuwe Nederlands klinkende naam worden gekozen, die nog niet in Nederland voorkomt; ook de naam van de andere ouder mag worden gekozen.

Wijziging van een onjuist gespelde achternaam Is uw naam volgens u onjuist gespeld? Dan kunt u vragen uw naam te wijzigen in de juiste spelling. Dat is de spelling zoals die voorkwam in de akten van de burgerlijke stand (1810-1838).

Wijziging van een Friese naam Na de invoering van de burgerlijke stand in Friesland (omstreeks 1811) is de Friese achternaam soms ambtshalve door de ambtenaar van de burgerlijke stand gewijzigd in een Nederlandse geslachtsnaam of is op de Friese achternaam de Nederlandse spelling toegepast. Sinds 1 januari 2003 is het mogelijk om via een verzoek tot naamswijziging de oorspronkelijke Friese naam te herkrijgen.

Nota bene Een ander geval is als uw naam bij uw geboorteaangifte fout genoteerd is. Dan kan de ambtenaar van de burgerlijke stand deze ambtshalve verbeteren. Verder kan de onjuiste geboorteaangifte volgens artikel 24a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek op last van de officier van justitie worden hersteld. U moet de officier van justitie vragen daarvoor opdracht te geven. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt een aantekening van de wijziging in uw geboorteakte; deze akte is opgenomen in de registers van de burgerlijke stand.

Achterin de brochure vindt u de plaatsen waar de parketten van het openbaar ministerie zijn gevestigd; dit zijn de kantoren waar officieren van justitie werken.

Toevoegen van een achternaam Het toevoegen van een naam aan de achternaam van een meerderjarige is maar in twee gevallen mogelijk. Ten eerste als kan worden aangetoond dat tijdens de invoering van de registers van de burgerlijke stand (1810-1838) de dubbele naam voorkwam en daarna ook is gebruikt. Ten tweede als wordt gevraagd de naam van de moeder toe te voegen, omdat deze naam is uitgestorven of op het punt staat uit te sterven. Dit is het geval als de vader en de grootvader van de moeder geen mannelijke

nakomelingen meer hebben en kunnen krijgen. De naam van de moeder wordt dan voor de achternaam geplaatst.

De naam die wordt toegevoegd mag geen naam van een adellijk geslacht zijn. Als u zelf tot de adel behoort, kunt u geen naam laten toevoegen.

Wijzigen van de achternaam in het belang van de lichamelijke of geestelijke gezondheid Hiervoor is behandeld in welke gevallen een verzoek om naamswijziging kan worden gedaan en wat de voorwaarden zijn om dit verzoek toe te wijzen. Valt het verzoek niet onder een van deze gevallen of is niet aan alle voorwaarden voldaan, dan wordt het verzoek afgewezen. Alleen als zo'n afwijzing iemands lichamelijke of geestelijke gezondheid ernstig schaadt, kan het verzoek toch worden ingewilligd. Voorwaarde is wel dat de nieuwe naam een Nederlands klinkende naam is, die nog niet voorkomt. Ook de naam van bijvoorbeeld de (andere) ouder mag worden gekozen. De psychische hinder moet worden vastgesteld door een onafhankelijke deskundige. Dat kan een psycholoog of psychiater zijn, maar bijvoorbeeld ook een ander dan de eigen huisarts. Bij het Ministerie van Justitie kunt u over deze procedure meer informatie krijgen.

Het indienen van een verzoek voor wijziging van de achternaam

In dit hoofdstuk krijgt u informatie over de procedure voor het indienen van een verzoek om de achternaam te wijzigen.

Waar dient u een verzoek in Een verzoek om wijziging van uw achternaam of die van uw kinderen moet u sturen naar: Ministerie van Justitie, Dienst Justis, Postbus 20300, 2500 EH DEN HAAG.

Bij uw verzoek moet een afschrift van de geboorteakte worden meegestuurd van de persoon (personen) voor wie naamswijziging wordt gevraagd. Zo'n afschrift is te verkrijgen bij de gemeente waar de geboorte is geregistreerd (geboortegemeente).

Verder moet u kopieën van alle recente stukken die van belang kunnen zijn meesturen. Welke stukken dat precies zijn, is afhankelijk van de reden waarom u een verzoek tot naamswijziging indient. De volgende stukken komen in aanmerking:

- uittreksel uit het GBA (Gemeentelijke Basis Administratie) altijd meezenden;
- bewijs van naturalisatie of kennisgeving, eventueel aangevuld met een

- stamboom (bij wijziging van een niet-Nederlandse naam);
- bewijs van inschrijving van echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand;
- uittreksel uit het gezagsregister.

Achterin deze brochure vindt u een voorbeeld van een verzoek.

Behandeling van uw verzoek Als uw verzoek is ontvangen, gaat een medewerker van de Dienst Justis eerst na of uw verzoek volledig is en aan een aantal basisvereisten voldoet. Komt uw verzoek op grond van de verstrekte informatie niet voor behandeling in aanmerking, dan krijgt u daarvan bericht. Het kan bijvoorbeeld zijn dat u niet alle stukken heeft meegestuurd of dat uw verzoek niet aan de basisvereisten voldoet.

Basisvereisten kunnen zijn:

- de verzoeker moet bevoegd zijn het verzoek tot naamswijziging te doen: zo moet hij Nederlander zijn en – als het gaat om een minderjarige – moet hij als enige ouder het gezag te hebben;
- er moet voldaan zijn aan de verzorgingstermijn.

Deze basisvereisten zijn eerder in de brochure beschreven.

Als u eventuele ontbrekende informatie alsnog kunt verstrekken, of u ondanks het niet voldoen aan de basisvereisten toch een behandeling van uw verzoek wenst, dan moet u dat schriftelijk laten weten aan de Dienst Justis van het Ministerie van Justitie. Uw verzoek wordt dan – na betaling – alsnog in behandeling genomen. U moet u wel realiseren dat de kans aanmerkelijk is dat uw verzoek uiteindelijk niet voor inwilliging in aanmerking komt.

Is uw verzoek volledig en voldoet het aan de gestelde basisvereisten dan ontvangt u meteen een ontvangstbevestiging met een betalingsverzoek van het Ministerie van Justitie. U moet € 226,89 voor de behandeling van uw verzoek overmaken op het in de ontvangstbevestiging genoemde rekeningnummer van het Ministerie van Justitie. Nadat uw betaling is ontvangen, wordt uw verzoek voor nader onderzoek naar uw woongemeente gestuurd.

Vermindering van de betaling Alleen als u een uitkering heeft volgens de Wet werk en bijstand is het mogelijk in aanmerking te komen voor het verminderde tarief van € 56,72. U stuurt dan bij uw verzoek om naamswijziging een afschrift mee van de meest recente uitkeringsstrook.

Als u meerderjarig bent en uw oorspronkelijke naam wilt herkrijgen, de naamskeuze van uw ouders wilt herzien of dezelfde naamswijziging als uw ouder wilt, dan moet u € 56,72 betalen.

Heeft u eenmaal betaald voor de behandeling van uw verzoek en uw verzoek wordt naderhand afgewezen of door u ingetrokken, dan wordt het bedrag niet terug betaald.

Verdere procedure

Onderzoek

De Minister van Justitie verzoekt de burgemeester van uw woonplaats een onderzoek in te stellen. Dat onderzoek wordt gedaan door een ambtenaar van de gemeente. Hij gaat na of de gegevens die u hebt ingediend juist zijn en vult ze eventueel aan. Verder hoort hij u en andere belanghebbenden.

Hiervoor krijgen u en de andere belanghebbenden een oproep. In elk geval worden gehoord: degene die het verzoek doet, de ouder van wie de naam nu wordt gedragen en degene van wie de naam wordt gevraagd. Ook de mening van het kind wordt gevraagd, als het twaalf jaar of ouder is.

Woont u in het buitenland, op de Nederlandse Antillen of Aruba, dan wordt het onderzoek gedaan door tussenkomst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken of de autoriteiten op de Nederlandse Antillen of Aruba.

Als een van de belanghebbenden in het buitenland woont, wordt degene gehoord door tussenkomst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door de Nederlandse vertegenwoordiging in dat land.

Als een van de belanghebbenden in een andere gemeente woont, wordt een deel van het onderzoek daar verricht.

Als een belanghebbende is overleden, indien de aanvraag een minderjarige betreft, worden in zijn of haar plaats ouders of meerderjarige kinderen gehoord. Nadat u en alle belanghebbenden zijn gehoord sturen de instanties die het onderzoek hebben uitgevoerd de gegevens toe aan het Ministerie van Justitie.

Beoordeling

Nadat op het Ministerie van Justitie alle onderzoeksgegevens zijn ontvangen, wordt gekeken of uw verzoek wel of niet voor inwilliging in aanmerking komt.

Positieve beslissing Naamswijziging vindt plaats bij koninklijk besluit. Als het verzoek om naamswijziging wordt ingewilligd, maakt de Minister van Justitie aan de belanghebbenden het voornemen kenbaar om aan Hare Majesteit de Koningin een voordracht te doen voor het koninklijk besluit dat de naamswijziging officieel maakt.

Bezwaar

Tegen dit voornemen kan een belanghebbende (bijvoorbeeld degene aan wie de verzoeker de naam ontleent) bezwaar aantekenen.

In het bezwaarschrift moet in ieder geval worden vermeld:

- naam en adres van degene die bezwaar maakt;
- datum waarop het bezwaarschrift is geschreven;
- een omschrijving van de beslissing waartegen bezwaar wordt gemaakt;
- de reden(en) waarom er bezwaar wordt gemaakt.

Een bezwaarschrift moet worden ingediend binnen zes weken na de datum van de beslissing.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en zo mogelijk moet een kopie van de beslissing worden meegestuurd. In principe worden de betrokkenen vervolgens opgeroepen voor een hoorzitting. Daarna wordt er opnieuw een beslissing genomen. Alle betrokkenen krijgen hiervan bericht.

Soms wil de ouder die bezwaar heeft gemaakt de bezwaren intrekken als de alimentatiebetaling kan worden gestopt of het kind afziet van zijn wettelijk erfdeel. Dergelijke voorwaarden zijn in strijd met de wet. In de procedure voor naamswijziging wordt daarmee geen rekening gehouden.

Gaat het om naamswijziging van een kind van 12 jaar en ouder en van een meerderjarige dan zullen eventuele bezwaren van andere belanghebbenden (bijvoorbeeld degene aan wie de verzoeker de naam ontleent) in het algemeen geen aanleiding zijn het besluit te vernietigen als verder aan alle voorwaarden is voldaan.

Beroep en hoger beroep

Is de bezwaarmaker het niet eens met de beslissing op het bezwaarschrift, dan kan hij of zij in beroep gaan bij de sector bestuursrecht van de rechtbank in het arrondissement waar hij of zij woont. Is de verzoeker het niet eens met de

beslissing op het bezwaarschrift, dan heeft ook hij of zij het recht in beroep te gaan bij de rechtbank. Als de bezwaarmaker door de sector bestuursrecht van de rechtbank in het gelijk wordt gesteld, moet de Minister van Justitie een nieuwe beslissing nemen. Daarbij wordt rekening gehouden met de uitspraak van de rechtbank. Als de bezwaarmaker in het ongelijk wordt gesteld, kan hij nog in hoger beroep gaan bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Wordt er tegen het voornemen tot naamswijziging geen bezwaarschrift ingediend? Dan stuurt het Ministerie van Justitie een ontwerp koninklijk besluit naar Hare Majesteit de Koningin ter ondertekening. Dat gebeurt ook in die gevallen dat het gaat om een verzoek van een meerderjarige en degene aan wie de verzoeker de naam ontleent een bezwaarschrift tegen het voornemen heeft ingediend. Gaat het om een verzoek van een minderjarige dan stuurt het Ministerie een ontwerp koninklijk besluit pas op het moment dat hij het ingediende bezwaar heeft afgewezen naar Hare Majesteit de Koningin.

Meer informatie over het indienen van bezwaar en beroep staat in de brochure 'Bezwaar en beroep tegen een beslissing van de overheid' en 'In beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State'.

Administratieve verwerking

Is het koninklijk besluit eenmaal ondertekend, dan kost de administratieve verwerking nog enige tijd. Daarom krijgt u pas een paar weken later een officieel uittreksel van het besluit. In het uittreksel staan alle gegevens van degene aan wie de naamswijziging is verleend. U moet dit document goed bewaren. Het wordt maar éénmaal verstrekt. Het Ministerie van Justitie informeert een aantal instanties, zoals de burgerlijke stand en de gemeentelijke basisadministratie van uw gemeente. De ambtenaar van de burgerlijke stand zal de naamswijziging als 'latere vermelding' toevoegen aan uw geboorteakte.

Andere documenten

U moet zelf zorgen voor de wijziging van uw naam in andere documenten of de vervanging van documenten, zoals uw paspoort, uw rijbewijs, uw bankrekening, uw verzekeringen, enzovoort. Schooldiploma's kunnen niet worden gewijzigd of vervangen. In een enkel geval kunt u via het Ministerie van

Onderwijs en Wetenschappen of de onderwijsinstelling een verklaring krijgen, waaruit blijkt dat u een bepaald examen met succes hebt afgelegd. Op die verklaring wordt uw nieuwe naam vermeld.

Uw handtekening kunt u zelf wijzigen.

Negatieve beslissing Wordt het verzoek niet ingewilligd, dan krijgt u een negatieve beslissing. In de beslissing staat waarom uw verzoek niet wordt ingewilligd. Als u het daar niet mee eens bent, kunt u bezwaar maken.

Is degene aan wie de verzoeker de naam ontleent het niet eens met de beslissing op het bezwaarschrift, dan heeft ook hij of zij het recht in beroep te gaan bij de rechtbank.

Hoe u bezwaar kunt maken en in beroep bij de rechtbank kunt gaan, leest u hierboven in de desbetreffende kopjes.

Hoe lang duurt de behandeling De totale behandelingsduur is al gauw vijf maanden. Tenminste, als er geen bezwaarschrift wordt ingediend .

- Binnen twee weken na indiening krijgt u een ontvangstbevestiging;
- De registratie en verwerking van uw betaling duurt ongeveer twee weken;
- Het onderzoek bij de gemeente duurt gemiddeld drie maanden.

Woont u of een andere belanghebbende in het buitenland, dan duurt het onderzoek langer.

Zodra er sprake is van iets bijzonders, wordt de behandelingsduur langer.

Hebt u vragen of wilt u meer informatie

Als u twijfelt over uw verzoek of als u nog vragen hebt, neem dan contact op met de Dienst Justis, afdeling Naamswijziging van het Ministerie van Justitie, Postbus 20300, 2500 EH DEN HAAG, telefoon 070 - 370 6537 (infolijn).

Verder kunt u met algemene vragen ook terecht bij de afdeling Bevolking van uw gemeente.

Voor algemene informatie en het aanvragen van brochures, kunt u verder contact opnemen met de telefonische informatielijn van de gezamenlijke ministeries:

Postbus 51 Infolijn

Telefoon 0800-8051 (gratis)

Openingstijden maandag t/m vrijdag van 9.00 uur - 21.00 uur

Internet: <http://www.postbus51.nl>

E-mail: vragen@postbus51.nl

U kunt ook kijken op www.justitie.nl, de internetsite van het Ministerie van Justitie.

Op de internetsite van de Nederlandse overheid, www.overheid.nl (link wet- en regelgeving) kunt u de wettelijke regels nalezen.

Andere brochures

Over de volgende onderwerpen zijn door het Ministerie van Justitie aparte brochures gemaakt:

- Verklaring omtrent Inkomen en Vermogen
- Bezwaar en beroep tegen een beslissing van de overheid
- De keuze van de achternaam
- Gezag, omgang en informatie
- Informatieblad 'griffierecht'
- Informatieblad 'Inkomensgrenzen en eigen bijdragen gesubsidieerde rechtsbijstand'

De brochures zijn in te zien op www.justitie.nl (zie onder Publicaties) of te bestellen bij Postbus 51.

Bij de Raad van State is de brochure 'In beroep bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State' te verkrijgen.

Deze brochure kunt u telefonisch bestellen: 070 - 426 42 51.

Arrondissementshoofdplaatsen

Nederland is verdeeld in 19 arrondissementen. Elk arrondissement heeft een hoofdplaats. In die hoofdplaatsen zijn de rechtbanken en de parketten van het openbaar ministerie gevestigd. De adressen en de telefoonnummers kunt u vinden in het telefoonboek.

De volgende plaatsen zijn arrondissementshoofdplaatsen:

A Alkmaar, Almelo, Amsterdam, Arnhem, Assen, **B** Breda, **D** Den Haag, Dordrecht, **G** Groningen, **H** Haarlem, 's-Hertogenbosch, **L** Leeuwarden, **M** Maastricht, Middelburg, **R** Roermond, Rotterdam, **U** Utrecht, **Z** Zutphen, Zwolle.

De gerechtshoven zijn gevestigd in **A** Amsterdam, Arnhem, **D** Den Haag, **H** 's-Hertogenbosch en **L** Leeuwarden.

De Hoge Raad der Nederlanden is gevestigd in Den Haag.

Het Juridisch Loket wordt gevestigd in 30 plaatsen. Wilt u weten waar het Juridisch Loket bij u in de buurt een vestiging heeft, bel dan naar 0900-8020 (10 eurocent per minuut) of kijk op www.hetjl.nl

Meer informatie over en adressen van Bureaus Rechtshulp kunt u vinden op www.bureaurechtshulp.nl

Voorbeeld van een verzoek

Aan Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden
per adres:
Ministerie van Justitie
Dienst Justis
Postbus 20300
2500 EH DEN HAAG

Hierbij verzoek ik¹ (voornamen, familienaam en geboortedatum) u mijn familienaam/de familienaam van mijn kinderen (volledige namen en geboortedata) te wijzigen in '(gewenste familienaam)'.
De redenen voor dit verzoek luiden als volgt.

(geef hier zo volledig mogelijk uw beweegredenen, zoals waarom u naamswijziging vraagt en bijvoorbeeld van wie de nieuwe naam afkomstig is of hoe u aan die nieuwe naam bent gekomen. Als er bijvoorbeeld van een opvoedings-situatie sprake is geweest, geef dan aan wanneer dat was (voor meerderjarigen tot het achttiende jaar, voor minderjarigen direct voorafgaand aan de datum van het verzoek).

_____ (woonplaats)

_____ (handtekening)

_____ (voornamen, familienaam)

_____ wonende (straat en huisnummer)

_____ (postcode en plaats)

(Voor akkoord de handtekening van degene wiens naam wordt gevraagd)

_____ (handtekening(en) van de
verzoeker of verzoekers als het gaat om een minderjarige en beide ouders
hebben het gezag)

_____ (datum)

*Afhankelijk van de reden van uw verzoek stuurt u afschriften van de op
pagina 12 en 13 genoemde stukken mee.*

1. of "wij" ingeval van een verzoek tot naamswijziging van een minderjarig kind

Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Justitie maakt rechten en plichten duidelijk

Het leven kent vele gebeurtenissen met juridische gevolgen. Justitie is verantwoordelijk voor de wetten die uw familie- en gezinsangelegenheden regelen. Zo weet u welke rechten en plichten gelden voor u, uw gezin of uw familie.